

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ**

Föredragande: O. Petersson

DOM

2012-10-02

Meddelad i

Luleå

Mål nr

1262-12 E

D2

KLAGANDE

Lekplats service i Norr AB, 556871-3555

Svenaldsväg 79

975 96 Luleå

Ombud:

Pertti Kuru

Box 41

954 21 Gammelstad

MOTPART

Luleå kommun

Tekniska Förvaltningen

971 85 Luleå

SAKEN

Överprövning av ett avtals giltighet enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2012-10-03	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

BAKGRUND, YRKANDEN M.M.

På ansökan av Lekplats service i Norr AB (bolaget) har förvaltningsrätten i dom den 23 maj 2012 i mål nr 386-12 förklarat ett direktupphandlat avtal om säkerhetsbesiktning av lek- och aktivitetsplatser mellan Luleå kommun och SGL Säkerhetskontroll AB ogiltigt. Skälen för detta var att kontraktets totala värde (81 000 kr/år x 4 år) översteg den gräns som uppställs för direktupphandling och det inte heller framkommit några synnerliga skäl.

Luleå kommun har ett ramavtal avseende markarbeten med Skanska Sverige AB. Kontraktet gäller från och med den 1 januari 2009 till och med den 31 december 2011 med möjlighet för beställaren att förlänga kontraktet ett år utan förändring av villkoren, dvs. till och med den 31 december 2012.

I skrivelse "Kompletterande å-pris avseende översyn och färdigställande av lekplatser" daterad den 1 juni 2012 har Skanska Sverige AB erbjudit sig att lämna kompletterande prisuppgifter avseende översyn och färdigställande av lekplatser kopplade till ovan nämnda ramavtal. Prisuppgifterna avser årlig säkerhetsbesiktning samt färdigställande besiktning av lekplatser. Dokumentet är underskrivet av företrädare för Luleå kommun.

Bolaget har nu på nytt ansökt om överprövning och yrkat att avtalet benämnt "Kompletterande å-pris avseende översyn och färdigställande av lekplatser" mellan Luleå kommun och Skanska Sverige AB ska förklaras ogiltigt. Bolaget har anfört följande. Luleå kommun har kringgått Förvaltningsrättens i Luleå dom den 23 maj 2012 i mål nr 386-12 genom vilket ett avtal om säkerhetsbesiktning av lek- och aktivitetsplatser mellan Luleå kommun och SGL Säkerhetskontroll AB förklarats ogiltigt. Kommunen har nu anlitat Skanska Sverige AB som i sin tur anlitar SGL Säkerhetskontroll AB. Kommunen påstår att den har ramavtal med Skanska Sverige AB.

Ramavtalet innehåller dock inget som rör årlig säkerhetsbesiktning av lekplatser. Luleå kommun får anses ha tecknat ett nytt avtal med Skanska Sverige AB eftersom lekplatsbesiktning ligger utanför det aktuella ramavtalet. Det nya avtalet har ingåtts i strid med LOU och ska därför ogiltigförklaras. – Bolaget har bifogat e-post från kommunen till bolaget där kommunen anger att den förhandlat fram å-priserna med hänvisning till administrativa föreskrifter i AFC.611. i ramavtalet.

Luleå kommun har motsatt sig bifall till ansökan samt anfört bl.a. följande. Enligt 15 kap. 3 § andra stycket LOU har kommunen möjlighet att direktupphandla om kontraktets värde understiger 15 procent av gällande tröskelvärde för upphandling av vara eller tjänst, dvs. upp till cirka 285 000 kr. Enligt motiven till aktuell lagregel gäller detta på årsbasis. Den samlade ersättningen per år för säkerhetsbesiktningar av lekplatser uppgår enligt den tidigare överprövade upphandlingen till 81 000 kr. Som en följd av förvaltningsrättens dom den 23 maj 2012 i mål nr 386-12 stod kommunen utan avtal för besiktning av lekplatser. Genom det ramavtal för markarbeten som kommunen har med Skanska Sverige AB har Skanska Sverige AB på årsbasis utfört markarbeten åt kommunen för cirka 25 miljoner kr. Av dessa arbeten hänför sig cirka åtta miljoner kr till renovering, om- och nybyggnad av lekplatser. Vid anläggning av lekplatser gäller en svensk standard. Enligt denna är det inte obligatoriskt men en rekommendation att säkerhetsbesiktning görs. Det finns inget krav på att kommunen som byggherre ska svara för en sådan besiktning utan den kan lika väl läggas på entreprenören. Det är riktigt att kommunen avropat säkerhetsbesiktningar. Denna typ av arbeten ryms inom det aktuella ramavtalet, men har inte prisatts tidigare vilket föranlett Skanska Sverige AB att lämna ett kompletterande å-pris. Detta är inte någon ändring av ramavtalet och i vart fall inte någon väsentlig ändring som står i strid med LOU. Ett ramavtal är till just för att täcka kommunens fortlöpande behov av markarbeten där arten av dessa skiftar från en tid till en annan och inte i detalj kan förutses. Kom-

munen har inte anvisat Skanska Sverige AB att anlita SGL Säkerhetskonsult AB utan förutsätter att Skanska Sverige AB i enlighet med parternas avtal gjort en konkurrensutsättning utifrån vilken underleverantör som lämnat det bästa priset. Kommunens åtgärd har varit ägnad att få till stånd säkerhetsbesiktningar för ett par lekplatser innan sommaren 2012. Kommunen kommer mot slutet av året att utvärdera i vad mån den förevarande besiktningstjänsten ska upphandlas separat eller inkluderas i ramavtal som det nu aktuella.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER

Enligt 1 kap. 2 § andra stycket 2 LOU ska 15 kap. LOU tillämpas i fråga om offentlig upphandling som avser kontrakt, vars värde understiger de tröskelvärden som anges i lagen.

Av 2 kap. 23 § LOU framgår att med en direktupphandling avses en upphandling utan krav på anbud i viss form.

I 15 kap. 3 § LOU anges bl. a. att en offentlig upphandling enligt detta kapitel ska göras genom förenklat förfarande eller urvalsförfarande. Direktupphandling får dock användas om kontraktets värde uppgår till högst 15 procent av det tröskelvärde som avses i 3 kap. 1 § första stycket 2 och andra stycket. Vidare får en direktupphandling användas i tillämplig omfattning i det fall förutsättningarna för förhandlat förfarande utan föregående annonsering som avses i 4 kap. 5–9 §§ är uppfyllda eller om det finns synnerliga skäl.

Av 15 kap. 3 a § LOU framgår bl. a. att värdet av ett kontrakt ska uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet.

Enligt 16 kap. 4 § 2 LOU får allmän förvaltningsdomstol efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada överpröva giltigheten av ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör.

Av 16 kap. 13 § LOU framgår följande. Rätten ska besluta att ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör är ogiltigt, om avtalet har slutits 1. utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1 eller 2 §, 13 kap. 2 eller 5 §, 14 kap. 5 § eller 15 kap. 4 §, eller 2. enligt ett förfarande i 5 kap. 7 § utan att de villkor har följts som framgår av den paragrafen eller av det ramavtal som ligger till grund för det nya anbudsförfarandet och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada. – Ett avtal ska också förklaras ogiltigt, om det har slutits i strid med bestämmelserna om avtalsspärr i 1, 3 eller 8 §, ett interimistiskt beslut enligt 9 § eller tiodagarsfristen i 10 § eller om avtalet har slutits före en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 9 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 19 §. För ogiltighet i sådana fall krävs dessutom att de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag har överträtts och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet är om kommunens överenskommelse med Skanska Sverige AB om årlig säkerhetsbesiktning och färdigställande besiktning av lekplatser den 1 juni 2012 utgör en otillåten direktupphandling och därmed kan förklaras ogiltig med stöd av 16 kap. 13 § LOU.

Det första som förvaltningsrätten har att ta ställning till är om årlig säkerhetsbesiktning och färdigställande besiktning av lekplatser omfattas av det

ramavtal avseende markarbeten som Luleå kommun har med Skanska Sverige AB.

Enligt AFA.21 i aktuellt ramavtal omfattas objektet i huvudsak av utförande av små och medelstora mark- och beläggningsarbeten.

I e-post till bolaget har kommunen hävdad att priserna för årlig säkerhetsbesiktning och besiktning av lekplatser förhandlats fram med Skanska Sverige AB med stöd av AFC.611 i ramavtalet. I AFC.611 tas ersättningar för ändringar och tilläggsarbeten (ÄTA-arbeten) upp. Enligt AB 04, till vilket förfrågningsunderlaget hänvisar, är ett ÄTA-arbete ett arbete som står i omedelbart samband med kontraktsarbetena och som inte är av väsentligt annan natur än dessa. I målet har inte framkommit att de aktuella besiktningarna har ett sådant omedelbart samband med kontraktsarbetena att de utgör ÄTA-arbeten. Inte heller i övrigt har det framkommit något som talar för att ramavtalet omfattar besiktningar av aktuellt slag. Förvaltningsrätten gör därför bedömningen att ramavtalet inte omfattar besiktning av lekplatser.

De kompletterande å-prisuppgifter som lämnats av Skanska Sverige AB och som godtagits av kommunen är därmed att betrakta som en ny upphandling av den aktuella typen av tjänst.

Frågan är då om det handlar om en otillåten direktupphandling. Avgörande för denna fråga är värdet på kontraktet. Såvitt framgår av handlingarna i målet så avser de kompletterande å-priserna från Skanska Sverige AB endast besiktningar från och med den 1 juni till och med den 31 december 2012, dvs. ett halvår. Kommunen har också angett att den i slutet av året kommer att utvärdera om besiktningstjänsten ska upphandlas separat eller omfattas av ett nytt ramavtal. Den årliga kontraktssumman avseende besiktningar enligt det tidigare ogiltighetsförklarade avtalet uppgick till

81 000 kr. Förvaltningsrätten bedömer därför att värdet i nu aktuellt fall rimligen måste understiga gränsvärdet för direktupphandlingar (cirka 285 000 kr).

Mot denna bakgrund drar förvaltningsrätten slutsatsen att kommunen visserligen inte haft rätt att avropa de aktuella besiktningarna från det ramavtal som den hänvisat till men att värdet är så lågt att en direktupphandling är tillåten. Direktupphandlingar behöver inte annonseras och reglerna för avtalsspärr är inte tillämpliga på dem. Förutsättningarna för ogiltigförklaring av avtal i 16 kap. 13 § LOU är då inte uppfyllda.

Bolagets ansökan ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C)

Eva Beselin

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.